

Sandra Berg

Verloren Woord

Groteletter-editie

Uitgeverij Cupido

Omslag en Binnenwerk: Mat-Zet bv, Soest

Verloren Woud

ISBN 978-94-6204-114-1
CUPIDO – GROOT 028

© 2015 Uitgeverij Cupido
Postbus 220
3760 AE Soest

www.uitgeverijcupido.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Never believe that a few caring people
can't change the world.

For, indeed, that's all who ever have.

Margaret Mead

HOOFDSTUK 1

Het was al schemerig. Maja keek verbijsterd en ontzet naar de grijze chaos voor haar. Was dit werkelijk het bos waar ze met haar vader zo vaak frambozen, bessen en cantharellen had geplukt? Hún bos?

Het leek eindeloos lang geleden, hoewel de zeven jaar die achter haar lagen zich nauwelijks met de oneindigheid in tijd konden meten.

Wie had de opdracht gegeven? Haar moeder?

Onvoorstelbaar.

Ze schudde haar hoofd.

Nee. Vroeger was dat onvoorstelbaar. Vroeger, vóór Frense. Maar nu...

Haar adem vibreerde, stakte even. Haar keel verkrampte. Ze haalde diep adem.

Geen tranen meer.

Wat nu?

Ze staaarde naar de omgewoelde grond, de diepe modderige geulen en de opeenhopingen van zwart zand, gemengd met stenen, stervende planten en dood hout.

Hier en daar staken takken en punten van wortels

nog net boven de modderige massa uit, alsof ze hun armen naar de hemel uitstrekten en om hulp schreeuwden.

In de verte, voorbij het slagveld van gevelde bomen, zag ze de donkere contouren van dat deel van het bos dat de dans dit keer was ontsprongen. Daar lag ook ergens het moeras.

Het was bijna alsof ze het rook. Voelde.

Ze wilde omdraaien, wegrennen. Maar waarheen? Ze keek naar de natgeregende weg die achter haar lag en ergens in het niets leek te verdwijnen. Had ze werkelijk dat hele stuk gelopen?

Ze kon niet terug. Zelfs niet als ze dat zou willen. Ze keek weer naar de omgewoelde grond voor zich en huiverde.

Haar natgeregende jas hield de kou allang niet meer tegen. De ijzige wind drong door haar kleren, door haar huid, tot in het diepst van haar wezen.

Langzaam kwam ze in beweging, zonder te weten of ze dat werkelijk wilde.

Rillend zette ze haar eerste passen in de modderige chaos die ooit een bos was. Haar voeten zakten weg in de taaie modder. Haar ballerinaschoenen liepen vol met schurend nat zand en scherpe steentjes.

Wankelend en struikelend zocht ze haar weg.
Haar blik bleef strak gericht op de zwarte contouren van de bomen voor haar.

Nog even, en dan was het onderscheid tussen de hemel en het bos nauwelijks meer zichtbaar, wist ze.

De hémel en het bos?

Lucht. Ze kon het beter lucht noemen. Ze wist immers dat de hemel niet bestond. Ook al was ze vroeger van het tegendeel overtuigd geweest.

Maar ze was geen klein kind meer. Ze was zeventien en geloofde allang niet meer in sprookjes.

Een auto.

Geschrokken keek ze om. Ze zag hoe het wegdek glansde in het dansende licht van de koplampen.

Minderde hij vaart?

Ze durfde nauwelijks adem te halen.

Hij reed door. Gelukkig.

Ze richtte haar blik weer op de rand van het bos dat de ontruiming had overleefd. Het bos, met ergens daarachter het moeras. Was dat wat ze werkelijk wilde? Die ene stap naar eeuwige vergetelheid? Ze rilde en hield haar tanden zo stevig op elkaar geklemd dat haar kaak pijn deed.

Ze had het koud. Zo koud.

Haar blonde haren plakten tegen haar gezicht en ze veegde ze geïrriteerd weg.

Haren als goud, had haar vader wel eens gezegd. Maar goud was een illusie. Haar hele leven was een illusie.

Een tak vernielde haar panty en trok een venijnige kras over haar been. Het maakte niet uit.

Niets maakte nog iets uit.

Ze voelde geen opluchting toen ze eindelijk de rand van het bos bereikte.

Ze wist ook niet of ze dat had verwacht. Misschien. Een beetje.

Of nam de angst alleen toe?

Ze bleef staan en tuurde tussen de stammen door.

Ze zag niets anders dan een diepe duisternis, alsof ergens daarachter het grote niets op haar wachtte, klaar om haar op te schrikken. Misschien was dat ook wel zo.

Opnieuw voelde ze die aarzelings, maar ze gaf er niet aan toe en kwam weer in beweging.

De modder maakte plaats voor vochtig mos, veerkrachtig als een hoogpolig tapijt.

Een gevoel van veiligheid overviel haar plotseling, alsof het bos haar omarmde. Zomaar. En op dat ene moment voelde ze zich zo veilig als het kind

dat ze ooit was geweest. Als het kind dat dacht dat daar nooit een einde aan zou komen.

Het was alsof ze een cocon was binnengegaan. De wind kreeg hier nauwelijks vat op haar en zelfs de regen drong niet door de resterende bladeren, die nog hardnekkig hun grip op de takken hielden totdat de onvermijdelijke herfststorm daar definitief een einde aan maakte.

De stilte vouwde zich als een zachte, beschermende deken om haar heen.

Ze voelde plots het verlangen om hier te blijven, voor altijd, in de veilige omarming van het bos.

Maar ze wist dat het niet kon.

Ze haalde diep adem en liep door.

Veel te snel leek de vredige stille duisternis van het bos op te lossen in een donkergrijs geheel zonder de vertrouwde donkere schaduwen van bomen.

Het moeras!

De wind kreeg weer vat op haar, gaf haar een klap in het gezicht.

Ze bleef staan. Haar lijf verkrampte en ze rilde heftig.

Er kwam een brok in haar keel, die van geen wijken wist. Het voelde verstikkend.

Haar haren plakten alweer tegen haar gezicht en

haar witte rok vouwde zich als cellofaan om haar benen. Haar voeten waren pijnlijk en nat.

Zo nat...

Aarzelend wilde ze haar laatste stappen zetten, maar abrupt brak ze haar beweging af.

Ze staaarde naar dat ene punt, verderop, en kneep haar ogen samen.

Onmogelijk.

Die gedachte kwam meteen bij haar op.

Absoluut onmogelijk.

Maar toch... licht. Ze zag licht. Geen schijnwerpers of lichten achter de ramen van een afgelegen boerderij, maar een klein lichtpunt, alsof iemand zomaar, midden in het moeras, een lantaarn had geplaatst.

Was het wel een lantaarn? Hier?

Onmogelijk. Hier woonde toch niemand? Hier kwam toch nooit iemand?

Of was ze ergens de weg kwijtgeraakt?

Nee. Haar oriëntatievermogen was goed, het terrein bekend. Hoewel...

Ze herinnerde zich weer dat ze als kind ook wel eens de weg kwijtraakte. Niet echt hopeloos verdwaald, maar wel gedesoriënteerd.

Dat gebeurde als een deel van het bos waar ze re-

gelmatig speelde opeens omgehakt bleek.

Alles was dan anders. Paden waren zomaar verdwenen en ondoordringbaar bos had plaatsgemaakt voor open vlaktes met losgetrokken wortels, rondgestrooide takken en diepe modderige sporen. Alles zag er dan opeens anders uit: doods. Angstaanjagend. Verwarrend.

Ze haatte het als ze dat deden, als bedrijven grote delen van het bos platlegden op bevel van de eigenaar.

Papa had uitgelegd waarom het gebeurde. Hij had verteld hoe het hout voor een inkomen voor de eigenaar van het bos zorgde en vaak zelfs een oude-dagsreserve vormde, maar het hielp niet. Ze haatte het evengoed.

Het vernielde het bos – haar bos, zoals ze ieder bos als háár bos beschouwde – en ze hield nu eenmaal van bomen. De bomen waren haar vrienden.

Verloren woud. Zo noemde ze het. Een benaming die haar bitterheid over het verlies duidelijk maakte. Verloren woud.

Ze geloofde dat haar vader het begreep. Zelfs als hij het niet hardop zei. Ze geloofde dat hij het ook haatte. Hij had hun eigen bos altijd gespaard. Maar nu...

Nu was ook hun bos vernield.

Haar vaders bos. Zijn laatste erfenis.

De kracht van de woede die in haar opkwam, overviel zelfs haar. Het was bijna beangstigend. Ze haalde diep adem, telde erbij tot tien en terug, totdat ze enigszins kalmeerde.

Haar blik viel weer op het lichtpunt, ergens midden in het moeras. Als dit tenminste het moeras was. Misschien was ze ook nu gedesoriënteerd en was dit slechts een niet onderhouden weiland met verderop toch een huis.

Die gedachte probeerde ze vast te houden. Het klonk immers logisch. Maar ze kon zichzelf niet overtuigen.

Ze liet haar blik door de duisternis glijden. Ze zag niet veel, maar wist vrijwel zeker dat dit toch werkelijk het moeras was. Ze voelde het. Ze rook het. Een huis in het moeras was onmogelijk.

Ze hield haar blik strak gericht op het lichtpunt voor haar. Bewoog het?

Misschien was het een lantaarn die op het ritme van de wind bewoog? Maar hoe kwam een lantaarn midden in het moeras terecht?

Haar aandacht werd plots door iets anders getrokken. Een tweede lichtpunt. Dichtbij nu.

Ze zag niets anders dan dat: slechts twee bewegende lichtpuntjes.

Ze kwam in beweging, zonder dat ze zich daar echt van bewust was. Als een mug, aangetrokken door het licht.

Een derde en vierde lichtpunt verscheen.

Lampen of lantaarns? Ze wist het niet. Ze wist alleen dat ze erheen wilde gaan, erheen móést gaan. Een vijfde en zesde lichtpunt dook op. Misschien meer.

Het leek een bescheiden straatverlichting. Maar er was geen straat en de lantaarns – of wat het dan ook mochten zijn – waren veel te dicht bij de grond. Bovendien bewogen ze. Geen grote, opvallende bewegingen, maar meer een subtiel wiegen. Iedere keer als ze bijna een van de lichtbronnen bereikte, loste deze op in het niets. Er was geen ruimte voor verbazing. Het licht lokte. Ze concentreerde zich meteen weer op een volgende lichtbron en volgde het onzichtbare pad, dat voor haar uitgelegd leek.

Haar voeten zakten nu diep weg in een zompige ondergrond. Hier en daar kon ze lage struikgewassen onderscheiden, die haar als dwergen vanuit het hoge gras gade leken te slaan.

Maar dwergen bestonden niet.

En toch... Toch was er iemand. Of iets. Ze wist het bijna zeker. Ze voelde het, hoewel ze niemand zag. Af en toe leken haar voeten vast te zuigen in de ondergrond, maar nooit zo sterk dat ze werkelijk omlaag werd getrokken. Ze herkende de ondergrond. Ze herkende zelfs de geur. Geen twijfel mogelijk. Ze liep door het moeras. Eén verkeerde stap was voldoende.

Eén verkeerde stap en het zwarte moeras zou vat op haar krijgen, haar been grijpen en haar omlaag trekken in zijn hongerige muil.

Eén verkeerde stap en ze zou voor altijd verdwijnen...

Opeens werd ze bang.

Ze bleef staan en keek om.

De donkere schaduw van het bos, met zijn vaste bodem en zachte mos, had ze achter zich gelaten.

Ze kon niet meer terug. Ze wist niet eens meer hoe ze had gelopen.

Hoe ironisch.

Ze had hier toch zelf naartoe gewild? Naar het moeras? Naar de enige plek waar je gewoon kon verdwijnen in de aarde, totdat deze zich boven je sloot?

En nu stond ze hier, bang voor die ene verkeerde fatale stap.

Ze rilde nog steeds. Ze kon niet meer stoppen met rillen.

Het was gemakkelijk om de kou daarvan de schuld te geven, maar ze trilde niet alleen vanwege de kou. Het zat veel dieper dan dat. Het kwam nu van binnenuit.

Angst. Wanhoop.

Haar blik gleed weer naar de bewegende lichtpunten voor haar. Ze leken op haar te wachten. Geduldig.

Lichtjes die haar de weg wezen. Of juist niet?

Ze herinnerde zich een van de vele oude Zweedse vertelsels, de mythes over dwaallichtjes in het moeras. *Lyktgubbar*. Lantaarnmannetjes. Geesten van overleden landmeters, die met de grenzen hadden gesjoemeld volgens de Zweedse overlevering.

Maar *lyktgubbar* bestonden niet. Net zomin als trollen, *skogsrå* – boswezens of bosnimfen – en *tomtar* – dwergen en kerstmannen.

Toch kwam ze weer in beweging en ze vervolgde de weg die door de lichtpunten werd aangegeven.

Wat moest ze anders? Kón ze anders?

Bij iedere stap voelde ze de angst om omlaag gezogen te worden en die intense angst verwarde haar. Was ze niet juist daarom hierheen gegaan?

Volwassenen zouden haar vlucht hierheen en haar heimelijke voornemen om voor altijd te verdwijnen een puberale bevestiging noemen. Maar alleen omdat volwassenen altijd alles dachten te weten. Ze hadden het mis. Ze hadden het zo verschrikkelijk vaak mis. Niet eens alleen over haar. Maar over alles...

Haar aandacht werd getrokken door de donkere contouren van een nieuw bos. Het dook opeens op. Had ze de overkant bijna bereikt of had ze een rondje gelopen?

Ze bleef staan en keek weer om zich heen.

De lichtpuntjes waren verdwenen. Zomaar.

Het waren dus geen lantaarns geweest. Geen lampen. Maar wat dan?

Vuurvliegjes misschien? Nu? Nee. Natuurlijk niet. Fantasie? Illusie?

Misschien werd ze echt gek.

Kreeg Frense toch nog gelijk. Hij had nooit hardop beweerd dat ze gek was, maar ze wist dat hij die illusie graag schiep.

Het enige andere alternatief was immers dat ze

gelijk had als ze hem een manipulerende schoft noemde.

O, hij had ongetwijfeld genoten van het bericht dat hij haar vandaag had voorgeschoteld. Frense en haar moeder. Voor altijd samen.

Ze kreeg een bittere smaak in haar mond, alsof ze in iets smerigs had gebeten.

Hoe kón mama? Was ze soms blind of zo?

Ze voelde de woede, waarmee ze de laatste maanden zo vaak was geconfronteerd, weer oplaaien. De woede die ze nog maar pasgeleden onder controle had gekregen.

Woede en wanhoop.

Ze keek om, naar het moeras, maar schudde haar hoofd. Nee. Ze zou zich niet omdraaien om alsnog het moeras in te lopen. Nu niet meer. Ze besepte opeens dat ze Frense daarmee volledig in de kaart zou spelen. Die voldoening gunde ze hem niet.

Ze liep het bos in. Vastberaden.

Als haar voeten nu maar niet zo'n pijn deden. Het leek belachelijk om zich druk te maken over haar voeten, maar ze kon het niet helpen. Haar hele lijf leek alleen nog maar uit haar voeten te bestaan.

Toch liep ze door, verder het bos in. Haar kaken op elkaar geklemd, haar vuisten gebald. Rillend.

Woedend.

Totdat ze struikelde over een boomstronk, als een verschrikte vogelverschrikker haar balans probeerde te hervinden, maar uiteindelijk toch op haar knieën in het zachte mos landde. Ze wist dat ze op moest staan, dat ze verder moest. Ook al wist ze niet waarheen.

Maar ze kon de kracht niet meer opbrengen. Haar benen weigerden dienst.

De intense vermoeidheid overviel haar plotseling, alsof hij al die tijd op haar had geloerd, klaar om tevoorschijn te springen op het moment wanneer ze daar het minst op bedacht was.

Maar misschien vergezelde diezelfde vermoeidheid haar al uren, dagen, of zelfs jaren.

Opeens zag ze Frense weer voor zich. Uitgerekend hem. Alsof uitgerekend hij haar laatste herinnering moest zijn met zijn arrogante kop en zijn dure pakken, het bovenste knoopje van zijn overhemd geopend en de stropdas losgetrokken, alsof hij net even wilde ontspannen. De illusie die de mensen om hem heen verblindde.

Frense was nooit ontspannen. Hij stond altijd op scherp.

Er was niets wat hem ontging.

Hoe kon mama hem aantrekkelijk vinden?
Hij was verdorie al vierenveertig jaar oud. Zes jaar
ouder dan haar moeder.
Zes jaar ouder en een verdraaide narcist.
Waarom zag haar moeder dat niet?
Maja's gezicht zakte in het natte mos. Het laatste
restje kracht vloeide uit haar lichaam.
Maar opeens was er die aanraking, licht als de
wind. Ze schrok hevig, tilde haar hoofd weer op en
keek met opengesperde ogen om zich heen.
Wat was het? Een aanraking? Een windvlaag?
Ze zag niets. Het was te donker. Ze leek zich in een
zwart gat te bevinden. Maar misschien was ze hier
niet alleen?
Of speelde haar fantasie een wreed spel? Was dit
de manier waarop het eindigde? Alleen in het bos
op een regenachtige herfstavond, koud en rillend,
langzaam haar verstand verliezend door ver-
moeidheid en onderkoeling?
Plots meende ze vanuit haar ooghoeken toch iets
te zien, dicht bij haar. Veel te dicht bij haar. Het
was niet meer dan een beweging in de duisternis.
Geen vaste vorm, niets wat ze herkende. Slechts
iets wat bewoog om onmiddellijk daarna weer in
de duisternis op te lossen.

Ze werd onrustig. De productie van adrenaline kwam op gang en bracht haar lijf weer tot leven. Ze wist zeker dat iemand naar haar keek. Of iets. Ze voelde het. Er was daar iets, verscholen in de beschermende duisternis van het bos.

Haar keel slibde dicht en haar hart bonkte tegen de kromming van haar ribben, maar de doorbloeding in haar ledematen voerde kracht met zich mee, waarvan ze dacht dat die verloren was gegaan. De pijn in haar lijf bleef slechts ergens op de achtergrond hangen. Ze kwam half overeind.

Een intens zwarte schaduw gleed voorbij; een beweging, die zich onmiddellijk weer met de duisternis verenigde.

Ze hield haar adem in en bleef doodstil op haar knieën zitten. Gespannen tuurde ze om zich heen. Niets dan duisternis. Intense duisternis, waarin alles verborgen kon gaan.

Ze kwam overeind, behoedzaam, gespannen.

Langzaam kwam ze in beweging en liep naar de plek waar de schaduw opgelost leek. Ze rilde weer.

Angst?

Gespannen probeerde ze haar intens donkere omgeving in de gaten te houden. Haar ogen leken enigszins aan de duisternis te wennen, maar veel